

blijft onze kennis van deze insecten te gering om in die richting naar verklaringen te zoeken.

Uiteindelijk breek ik dus mijn betoog weer af. Als slotsom wil ik zeggen, dat ik geloof, dat de gemeenschappelijke kleuren voor de hommels van waarde zijn als een soort „sociale verzekering tegen ongevallen”. En hierin zou een mogelijkheid liggen om een selectionistische verklaring te geven voor het veelvuldig voorkomen van zwarte hommels in noordwestelijk Europa. Het is alles theorie. Door veldwaarnemingen in de geest van de school van Prof. Dr. N. TINBERGEN zouden eerst de predatoren van de hommels opgespoord dienen te worden om na te gaan of er selectionistische druk op de hommels wordt uitgeoefend, waarna misschien langs experimentele weg aanwijzingen voor gemeenschappelijke beveiliging gevonden zouden kunnen worden¹⁾.

Summary

The thesis is proposed that the regional convergence in *Bombus* is established by selection, and that many of the black varieties of Northern Europe are mimicking the autochthone species, such as *B. alpinus*, *B. polaris alpiniformis* and *B. lapponicus scandinavicus*.

Harpyia furcula Cl. (Lep., Notodontidae). Ik las in het supplement van de Catalogus, dat deze vlinder van geen enkele vindplaats als opvallend gewoon vermeld wordt. Ik kan echter melden, dat ik hem practisch iedere avond, ook in augustus, in aantal op mijn lamp zie, waaruit ik meen te mogen opmaken, dat de soort in de Beemster wel gewoon genoemd mag worden. Ik heb er dan ook een aardige serie van in mijn verzameling, hoewel hij niet bijster variabel schijnt te zijn.

J. HUISENGA, Nekkerweg 36, Beemster, post Midden-Beemster.

Afdeling Zuid-Holland. De afdeling zal dit winterseizoen nog bijeen komen op 21 december in Hotel „Terminus”, Stationsplein, Den Haag, op 1 februari in Restaurant „Engels”. Groothandelsgebouw, Stationsplein, Rotterdam en op een nader te bepalen datum in het voorjaar in het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden.

De vergaderingen kunnen op deze voet alleen voortgaan, indien er een behoorlijke deelneming is, zodat voldoende geldmiddelen binnen komen. Ik doe daarom op ieder, die van de waarde van deze regionale bijeenkomsten overtuigd is, een beroep zoveel mogelijk van zijn belangstelling te doen blijken.

I. A. KAIADOE, Secretaris-Penningmeester, Regentesselaan 16, Oegstgeest.

¹⁾ Bij de discussie tijdens de 6e Lentevergadering der Nederlandsche Entomologische Vereeniging, deelde de heer J. A. W. LUCAS mede, dat Klauwieren (*Lanius*-soorten) hommels eten. Of deze vogels selectionistische druk uitoefenen of uitgeoefend hebben, is niet bewezen. Het is nl. zeer goed mogelijk dat zij zonder onderscheid alle hommels eten. In dat geval werken zij wel regulerend, doch zij zijn dan voor de aanpassing van geen betekenis.

De heer V. VAN DER GOOT vestigde mijn aandacht op het artikel van G. MOSTLER: Beobachtungen zur Frage der Wespenmimikry (*Zeits. Morph. u. Ökol. d. Tiere* 29 : 381—454), waarin ook proeven met hommels en hommelveiegen worden besproken. Zijn slotsom is, dat zangvogels als jonge dieren angeldragende insecten per soort leren vrezten. Het blijkt, dat hommels, in tegenstelling tot wespen en bijen, goed smaken, evenals de vliegen, maar dat ze door ervaren vogels niet vervolgd worden, behalve dan door echte vervolgers, zoals de klauwieren.